

Türkçe ve İngilizce Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Web Pedagojik İçerik Bilgilerinin Karşılaştırılması¹

Furkan AYDIN², Aysun EROĞLU³ & Mehmet Barış HORZUM⁴

ÖZET

Bilgi çağı olarak nitelendirilen günümüzde, hızlı gelişen teknoloji ile birlikte internetin hemen hemen her alanda kullanıldığı görülmektedir. İnsan hayatını kolaylaştıran, bilgiye ulaşımı ve bilgiyi paylaşımı daha kolay hale getiren internet, çağımızın en fazla kullanılan teknolojisi haline gelmiştir. İnternetin hemen hemen her sektörü etkilemesi ile eğitim alanı da bu etkilenmeden payına düşeni almıştır. Teknolojinin eğitim alanını etkilemesiyle birlikte yeni öğretim yaklaşımları ve teknolojik araç-gereçler eğitim-öğretimde kaçınılmaz olmuştur. Buna bağlı olarak da öğretmenlerin web teknolojilerini etkin ve verimli kullanması gerekmektedir. Öğretmenlerin öğretim amaçlı web kullanım becerilerinin gelişimi öğretmen adaylığı dönemlerinden başlaması gerekmektedir. Bu yönüyle öğretmen adayları üniversiteden mezun olmadan önce alan ve formasyon bilgisinin yanında teknoloji bilgisine özellikle de internet teknolojisi bilgisine sahip olmalı ve bu bilgi alanlarını bütünleştirebilmelidir. Özellikle son günlerde hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitimlerin internet üzerinden sağlandığı düşünüldüğünde öğretmen ve öğretmen adaylarının web pedagojik içerik bilgilerinin öneminin arttığı anlaşılmaktadır. Alanyazına bakıldığında web pedagojik içerik bilgisi ile ilgili çalışmaların her geçen gün arttığı fakat eğitim fakültelerinde dil öğretimi hedefleyen bölümler arasında bir karşılaştırma yapılmadığı görülmüştür. Buna bağlı olarak da dil öğretimi yapan bölümler arasında web pedagojik içerik bilgisi araştırmasının alana katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Bu çalışmada, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 2014-2015 bahar döneminde Türkçe ve İngilizce Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin web pedagojik içerik bilgileri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Teknoloji, Web pedagojik içerik bilgisi, Web pedagojik içerik bilgisi ölçeği

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.22521/jesr.2017.71.3>

¹ Bu çalışma, Atina, Yunanistan'daki ERPA Kongresi 2015'te sözlü sunum yapılmış olan makalenin geliştirilmiş ve genişletilmiş halidir.

² Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi - furkanaydin@live.com

³ Arş. Gör. - Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi - aeroglu@sakarya.edu.tr

⁴ Doç. Dr. - Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi - mhorzum@sakarya.edu.tr

GİRİŞ

Küreselleşmeyle birlikte dışsal kaynakların etkisiyle pek çok alanda değişimler meydana gelmekte ve bu değişimlerden eğitim sistemleri de etkilenmektedir. Eğitim kurumlarının yeni nesle ve çağın gereklerine uygun eğitim-öğretim ortamlarını yeniden yapılandırılması gerekliliği önem kazanmıştır. Bilginin aktarımı ve paylaşımı ile birlikte bilgiye ulaşılabilirlik konusunda ön plana çıkan unsurların başında internet gelmektedir. İnternet kullanımı hemen hemen her alanda yaygınlaşmakta ve internet kullanıcı sayısı da her geçen gün artmaktadır.

Teknolojinin bu kadar geliştiği günümüzde eğitim sisteminin önemli yapı taşlarından olan öğretmenlere yeni roller düşmekte ve öğretmenlerin bilgi, beceri ve yeterlilikleri daha fazla önem kazanmaktadır. Buna bağlı olarak da çağımız öğretmenlerinin içerik bilgisi ve pedagojik bilgilerinin yanında sınıf ortamını daha verimli hale getirecek teknoloji bilgilerinin de olması gerekmektedir.

Öğretmenlerin içerik bilgilerinin önem kazanıp pedagojik bilgilerinin arka plana atıldığı dönemlerde, Shulman'ın (1987) içerik bilgisine pedagojik bilgisini ekleyip öğretmenlerin pedagojik içerik bilgisi tümleşik yapısını oluşturduğu çalışması göze çarpmaktadır. Zamanla bu tümleşik yapının içerisinde teknolojinin de olması gerektiği fikriyle teknolojik pedagojik içerik bilgisini (TPİB) vurgulayan bir çerçeve ortaya çıkmıştır (Koehler, & Mishra, 2005, 2009). Bu çerçevede üç temel bileşenden meydana gelen yedi boyutlu bir yapı göze çarpmaktadır. Bu yedi boyut içerik, pedagoji, teknoloji, pedagojik içerik, teknolojik içerik, teknolojik pedagoji ve teknolojik pedagojik içerik bilgisidir (Koehler, Mishra, & Cain, 2013).

Alanyazına bakıldığında TPİB ile ilgili model çok çabuk kabul görerek pek çok alanda öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının bilgi, beceri ve öz-yeterliklerini ölçmek üzere kullanılan bir yapı haline gelmiştir (Öztürk, & Horzum, 2011). TPİB modelinin farklı alanlardaki kullanımının yanında farklı teknolojiler açısından özelleştirildiği kullanımlarda karşımıza çıkmaktadır. Bunların başında internet ve web teknolojileri gelmektedir (Horzum, 2011).

Zamanla internet/web'in olumlu ve diğer teknolojileri kapsayan tümleşik özelliklerinden dolayı model web temelli teknolojik içerik bilgisine yönelik olmaya başlamıştır. Bu doğrultuda Shulman'ın (1986) pedagojik içerik bilgisi ile Mishra ve Koehler'in (2006) teknolojik pedagojik içerik bilgisinden hareketle web pedagojik içerik bilgisi tanımlanıp webe uygun biçimde oluşturulmuştur (Lee, & Tsai, 2010; Lee, Tsai, & Chang, 2008).

Bu yapılanma web pedagojik içerik bilgisi olarak ele alınmış ve temelde beş bileşenden oluşacak biçimde ortaya koyulmuştur. Bu bileşenlerden ilki genel web bilgisidir. Bu bileşen webe yönelik genel bilgi sahibi olmayı ve öz-yeterliği içermektedir. İkinci bileşen iletişimsel webdir. Bu bileşen webin iletişimsel kullanımına yönelik bilgi sahibi olmayı ve öz-yeterliği ifade etmektedir. Üçüncü bileşen web içerik bilgisidir. Bu bileşen bir konu alanında webin kullanımı ve bu alanla ilgili web sitelerinin bilgilerini ve öz-yeterliklerini içermektedir. Dördüncü bileşen web pedagojik içerik bilgisidir. Bu bileşen webi alandaki pedagoji ve içerikle ilişkilendirmeyi içeren bir bileşendir. Son bileşen ise web tabanlı öğretime yönelik tutumdur.

Alanyazına bakıldığında web pedagojik içerik bilgisi ile ilgili ölçekler arasında Lee, Tsai ve Chang'ın (2008) geliştirdiği 'Web Pedagojik İçerik Bilgisi Ölçeği' dikkat çekmiş ve birçok çalışmada kullanılmıştır. Bu çalışmanın Türkçe'ye uyarlanması Horzum (2011)

tarafından gerçekleştirilmiştir. Web pedagojik içerik bilgisi ile ilgili alanyazında pek çok çalışma ile karşılaşmak mümkündür.

Horzum (2012) öğrencilerin web pedagojik içerik bilgilerinin web temelli öğrenmeye etkisini öğrenmek için öğrencilerin ders başarı ve genel memnuniyetleri açısından incelemiştir. Bunun için deney ve kontrol gruplarına yaptığı ön test, son test sonuçları dâhilinde verdiği kurs sonrası deney grubunun web pedagojik içerik bilgisinin kontrol grubundan yüksek olduğunu kanıtlamıştır. Horzum ve Güngören (2012) fen bilgisi ve teknoloji öğretmen adaylarının web tabanlı öğretime yönelik inançları, araç kabul düzeyleri ve web pedagojik içerik bilgileri için bir modeli çalıştıkları araştırmalarında, öğrencilerin web tabanlı öğretime yönelik inançlarının web tabanlı öğretime yönelik kabul düzeylerini etkilediğini, web tabanlı öğretime ilişkin araç kabul düzeylerinin de web pedagojik içerik bilgisini etkilediğini bulmuşlardır. Horzum'un (2013) öğretmen adaylarının web pedagojik içerik bilgilerini cinsiyet ve bölümleri açısından incelediği çalışmasında, web pedagojik içerik bilgisi ölçeğinin alt boyutlarının cinsiyet ve bölüm açısından önemli birer belirleyici olduklarını vurgulamıştır. Akgün (2013) öğretmen adaylarının web pedagojik içerik bilgileri ile öğretmen öz-yeterlik algıları ile ilişkilerini incelemiş ve pozitif bir ilişki olduğunu bulgulamıştır. Hiçde, Uçar ve Demir (2014) ise fen bilgisi ve fizik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin web pedagojik içerik bilgilerini internet kullanım alışkanlığı açısından incelemişler ve internet kullanım alışkanlığı açısından farklılaşmaların olduğunu tespit etmişlerdir. Kavanoz, Yüksel ve Özcan (2015) da Türkiye'de İngilizce öğretmenliği okuyan öğrencilerin web pedagojik içerik bilgileri ile öz-yeterlik algılarını incelemişler ve öğrencilerin genel web bilgileri ile web pedagojik bilgilerinin yüksek, iletişimsel web ile web pedagojik içerik bilgilerinin düşük olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca, cinsiyet ve yaş açısından da önemli bir farklılığın olmadığını kaydetmişlerdir.

Erişti, Şişman ve Yıldırım (2008) ilköğretim branş öğretmenlerinin web destekli eğitim ile ilgili görüşlerine incelemişler ve genel anlamda olumlu görüşler elde ettiklerini fakat görüşlerde cinsiyet, mesleki deneyim ve branş açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını kaydetmişlerdir. Arabacıoğlu ve Dursun (2015) öğretmen adaylarının web pedagojik içerik bilgilerinin algı düzeylerini incelediği çalışmalarında, eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin lehine ve kendi bilgisayarları olan, sık internete giren öğrenciler lehine anlamlı farklılıklar olduğuna ulaşmıştır. Gülten'in (2013) matematik öğretmenliği bölümü öğretmen adayları ile yaptığı çalışma da öğrencilerin uzaktan eğitim ile web pedagojik içerik bilgilerine dair görüşlerini araştırdığı çalışmasında, öğrencilerin uzaktan eğitimin geleneksel eğitime göre öğrenmeyi olumsuz etkileyeceğini ve de uzaktan eğitimin sınıf içi eğitim kadar etkili olmadığını ifade ettiklerini belirtmiştir. Ancak bilgisayar ve internete meraklı olanların uzaktan eğitime daha pozitif baktıklarını da vurgulamıştır. Ayrıca Gülten (2013) bu çalışmasında genel web ve iletişimsel webde anlamlı bir fark olmadığını ifade etmiştir.

Gömleksiz ve Fidan (2011) pedagojik formasyon programı öğrencilerinin web pedagojik içerik bilgilerine ilişkin öz-yeterlik algılarını incelemiş ve öğrencilerin kendilerini yeterli gördüklerini ifade ettiklerini bulmuştur. Gömleksiz ve Erten (2013) öğretmen adaylarının webe özgü öz-yeterlik algılarını araştırdıkları çalışmalarında ise erkek öğretmen adaylarının webe özgü öz-yeterlik düzeylerinin kız öğretmen adaylarından daha yüksek; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümü öğretmen adaylarının öz-yeterlik düzeylerinin diğer bölümlerdeki öğretmen adaylarından daha yüksek; sayısal alan mezunlarının webe özgü öz-yeterlik düzeylerinin diğer alan mezunlarından, internete evden bağlananların başka

yerden bağlananlara göre daha yüksek; internete hafta boyunca daha sık bağlananların öz-yeterlik düzeylerinin de daha az bağlananlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmişlerdir.

Web pedagojik içerik bilgisine dair çalışmaların her geçen gün alanyazında arttığı fark edilmiştir. Ancak yapılan çalışmalar ya ölçek uyarlaması ya da sayısal ağırlıklı branş öğretmenlerine ve öğretmen adaylarına ölçek uygulaması şeklinde gerçekleşmiştir. Dil öğretimine dayalı branşlar üzerinde bir çalışma yapıp bu branşların karşılaştırılması yapılmamıştır. Bu çalışmanın amacı eğitim fakültesinde İngilizce ve Türkçe öğretmenliği programlarında öğrenim gören öğrencilerin web pedagojik içerik bilgilerinin sınıf ve öğrenim görülen bölüme göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Buna bağlı olarak da bu çalışmanın alana katkı sağlayacağı özellikle de İngilizce ve Türkçe öğretmenliği bölümü öğretim üyelerine, öğretmenlerine ve öğrencilerine ışık tutması umulmaktadır.

YÖNTEM

Model

Araştırmada, genel tarama modellemelerinden biri olan kesitsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde İngilizce ve Türkçe öğretmenliği programlarında öğrenim gören öğrencilerin web pedagojik içerik bilgisi düzeyleri bir seferde ölçüldüğünden bu model tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2014 – 2015 öğretim yılı bahar yarıyılında Sakarya Üniversitesi Türkçe öğretmenliği ve İngilizce öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören toplam 263 öğrenci oluşturmuştur. Öğrencilerin çalışma grubuna seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 196'sı (% 74,5) kız, 67'si (% 25,5) erkek öğrencilerden oluşmuştur. Öğrencilerin 160'ı Türkçe öğretmenliği bölümünü, 103'ü ise İngilizce öğretmenliği bölümünde öğrencidir. Öğrencilerin 63'ü (% 24,0) 1. sınıf, 87'si (% 33,1) 2. sınıf, 65'i (% 24,7) 3. sınıf, 48'i (% 18,3) 4. sınıfta öğrenim görmektedir. Öğrencilere günde kaç saat internette vakit geçirdiği sorulduğunda, öğrencilerin 38'i (% 14,4) 1 saat, 70'i (% 26,6) 2 saat, 77'si (% 29,3) 3 saat, 66'sı (% 25,1) 4 saat ve üzeri, 12'si (% 4,6) hiç internete bağlanmadığını belirtmiştir. Öğrencilere internet kullanım düzeyi sorulduğunda, öğrencilerin 56'sı (% 21,3) çok iyi, 120'si (% 45,6) iyi, 78'i (% 29,7) orta, 3'ü (% 1,1) kötü, 6'sı (% 2,3) çok kötü olduğunu ifade etmiştir. Web tabanlı eğitim alıp almadığı sorulduğunda, öğrencilerin 88'i (% 33,5) evet, 175'i (% 66,6) ise hayır cevabı vermiştir.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada web pedagojik içerik bilgisi ölçeği ve demografik bilgiler anketi veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Web Pedagojik İçerik Bilgisi Ölçeği. Araştırmada WPCCK ölçmek için Lee, Tsai and Chang (2008) tarafından geliştirilen ve Horzum (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan ölçek kullanılmıştır. Ölçek 30 madde ve 5 faktörden oluşmaktadır. Ölçeği oluşturan boyutlardan web general de 7, web communicative de 4, web content de 5, web pedagogical de 8 ve attitude towards web based instruction da 6 madde yer almaktadır. Ölçeğin katılma düzeyleri hiç katılmıyorum (1) ile tamamen katılıyorum (5) seçenekleri arasında işaretlemektedirler.

Ölçeğin geçerlik güvenirlik çalışmalarında dilsel eşdeğerlikle birlikte açılımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açılımlayıcı faktör analizinde ölçek yine 5 faktörlü bulunmuştur. Ölçeğin yapısının açıkladığı varyans 75.8 bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör

analizi sonucunda uyum indeksleri $\chi^2/df=2.80$, SRMR=0.10, RMSEA=0.07, NFI=0.89, CFI=0.91 ve NNFI=0.91 olarak bulunmuştur. Ölçeğin Cronbach's Alfa içtutarlılık katsayısı .94'tür. Ölçekten alınabilecek puan 30 ile 150 arasında değişmektedir. Ölçekten elde edilen puanlar arttıkça her bir boyuttaki öz-yeterlik ve toplamda web pedagojik içerik bilgisine yönelik öz-yeterlik artmaktadır.

Demografik Bilgiler Anketi. Araştırmada, öğretmenlerin demografik bilgilerini almak üzere bir anket oluşturulmuştur. Bu ankette öğretmenlerin cinsiyeti, üniversitede okuduğu bölümü, sınıfı, günde internette geçirdiği vakti, internet kullanım düzeylerini ve web tabanlı eğitim alıp almadığına yönelik sorular yer almıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Web pedagojik içerik bilgisi ölçeği ve demografik bilgi soruları bir anket formu üzerinde birleştirilerek elden dağıtılıp toplanma yoluyla uygulanmıştır. Verilerin analizinde betimsel ve İki Yönlü MANOVA analizi kullanılmıştır. Veri analizinde SPSS 13.0 paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin web pedagojik içerik bilgisi öz-yeterlik algısı ölçeği faktörlerinden web genel puanları 7 ile 35 (\pm SS; 30.16 \pm 6.05), web iletişim puanları 4 ile 20 (\pm SD; 15.85 \pm 3.65), web içerik puanları 5 ile 25 (\pm SD; 21.31 \pm 4.01), web pedagojik içerik puanları 8 ile 40 (\pm SD; 33.16 \pm 7.41) ve web tabanlı eğitime yönelik tutum puanları 6 ile 30 (\pm SD; 25.61 \pm 4.86) arasında alınmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin bölüm ve sınıflarına göre web pedagojik içerik bilgisi ölçeğinin faktörlerine göre farklılık gösterip göstermediğine iki yönlü MANOVA ile bakılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen betimsel istatistikler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin bölüm ve sınıflarına göre web pedagojik içerik bilgisi ölçeğinin faktörlerinin betimsel istatistikleri

Bölüm	Sınıf	N	GW		İW		Wİ		WPİ		WTÖT	
			AO	S	AO	S	AO	S	AO	S	AO	S
Türkçe	1	41	29,78	6,75	15,48	4,24	21,51	3,55	32,34	6,42	24,60	3,92
	2	43	27,90	6,42	14,58	3,91	19,34	4,28	30,55	6,42	23,90	5,71
	3	43	29,44	5,72	15,23	3,30	20,65	3,29	32,11	5,77	25,16	4,64
	4	33	28,18	8,23	15,09	3,93	19,90	5,16	31,75	8,32	24,69	6,45
	Toplam	160	28,85	6,73	15,09	3,83	20,36	4,11	31,68	6,67	24,58	5,17
İngilizce	1	22	32,40	2,46	15,63	3,48	21,77	2,86	30,95	5,75	24,68	4,91
	2	44	31,50	5,38	17,00	2,72	22,13	4,27	34,31	6,40	27,31	3,67
	3	22	33,36	2,40	17,63	3,04	23,81	1,76	37,54	3,31	28,31	2,58
	4	15	32,20	3,23	18,26	2,12	24,53	1,30	39,06	2,21	28,93	2,12
	Toplam	103	32,19	4,07	17,02	2,98	22,76	3,37	34,98	5,88	27,20	3,84
Toplam	1	63	30,69	5,74	15,53	3,96	21,60	3,30	31,85	6,18	24,63	4,25
	2	87	29,72	6,15	15,80	3,56	20,75	4,47	32,45	6,65	25,63	5,06
	3	65	30,76	5,18	16,04	3,39	21,72	3,22	33,95	5,67	26,23	4,31
	4	48	29,43	7,26	16,08	3,75	21,35	4,83	34,04	7,76	26,02	5,79
	Toplam	263	30,16	6,05	15,85	3,64	21,30	4,00	32,97	6,56	25,61	4,86

GW= Genel Web, İW= İletişimsel Web, Wİ= Web İçerik, WPİ= Web Pedagojik İçerik, WTÖT= Web Tabanlı Öğretme yönelik Tutum

Betimsel analizlerin sunulduğu Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerden genel web öz-yeterliği puan ortalaması 30.16 iken İngilizce (AO=32.19, S= 4.07) bölümünde öğrenim gören öğrencilerin genel web öz-yeterlik puanlarının Türkçe (AO=28.85, S= 6.73) bölümünde öğrenim gören öğrencilerin puanlarından yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan öğrencilerin iletişimsel web puan ortalamaları 15.85, web içerik puan ortalamaları 21.30, web pedagojik içerik puan ortalamaları 32,97 ve web tabanlı eğitime yönelik tutumları 25,61 olarak bulunmuştur. Benzer şekilde İngilizce bölümünde öğrenim gören öğrencilerin iletişimsel web (AO=17.02, S= 2.98), web içerik (AO=22.76, S=3.37), web pedagojik içerik (AO=34.98, S=5.88) ve web tabanlı eğitime yönelik tutum (AO=27.20, S=3.48) puan ortalamalarının Türkçe bölümünde öğrenim gören öğrencilerin iletişimsel web (AO=15.09, S=3.83), web içerik (AO=20.36, S=4.11), web pedagojik içerik (AO=31.68, S=6.67) ve web tabanlı eğitime yönelik tutum (AO=24.58, S=5.17) puan ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmüştür. Sınıflara göre web pedagojik içerik bilgisi ölçeğinin faktörlerindeki değişim farklılık göstermesine rağmen İngilizce öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerin puanlarının Türkçe öğretmenliğinde öğrenim görenlerden yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmada Türkçe ve İngilizce öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerin bölüm ve öğrenim gördükleri sınıflara göre web pedagojik içerik bilgilerine yönelik öz-yeterlik algılarının farklılaşp farklılaşmadığına iki yönlü MANOVA analizi aile bakılmıştır. Analizde sonucunda Türkçe ya da İngilizce öğretmenliğinde öğrenim görüyor olmanın [$\lambda=.886$, $F_{(5,-251)}=6.489$, $p=.000$, $\eta^2=.114$] ve öğrenim görülen sınıfın [$\lambda=.839$, $F_{(15-693)}=3.040$, $p=.000$, $\eta^2=.057$] web pedagojik içerik bilgisine yönelik öz-yeterlik algısı ölçeğinin faktörlerindeki temel etkisi anlamlı iken öğrenim görülen bölüm ve sınıfın [$\lambda=.915$, $F_{(15-693)}=1.518$, $p=.093$] web pedagojik içerik bilgisine yönelik öz-yeterlik algısı ölçeğinin faktörlerindeki birlikte etkisi anlamlı bulunmamıştır. İki yönlü MANOVA analizi sonuçları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Genel doğrusal model, çok değişkenli iki yönlü MANOVA analiz sonuçları

Bağımsız Değişkenler	Bağımlı Değişkenler	F	p	η^2
Bölüm (Türkçe/İngilizce)	GW	20.767	.000	.075
	İW	19.060	.000	.070
	Wİ	29.298	.000	.103
	WPI	13.043	.000	.049
	WTÖT	19.407	.000	.071
Sınıf (1/2/3/4)	GW	1.232	.299	.014
	İW	1.196	.312	.014
	Wİ	2.411	.067	.028
	WPI	4.533	.004	.051
	WTÖT	2.656	.049	.030
Bölüm (Türkçe/İngilizce) * Sınıf (1/2/3/4)	GW	.159	.924	.002
	İW	1.873	.135	.022
	Wİ	2.950	.033	.034
	WPI	2.972	.032	.034
	WTÖT	2.113	.099	.024

Tablo 2 incelendiğinde bölüm değişkeninin temel etkisinin genel web ($F=20.767$, $p<.05$), iletişimsel web ($F=19.060$, $p<.05$), web içerik ($F=29.298$, $p<.05$), web pedagojik içerik ($F=13.043$, $p<.05$) ve web tabanlı öğretime yönelik tutum ($F=19.407$, $p<.05$) faktörlerinin tamamında anlamlı olduğu bulunmuştur. Farkın hangi bölümden kaynaklandığını görmek için yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda İngilizce bölümünde öğrenim gören

öğrencilerin genel web ($X=32,19$), iletişimsel web ($X=17,02$), web içerik ($X=22,76$), web pedagojik içerik ($X=34,98$) ve web tabanlı öğretime yönelik tutum ($X=27,20$) ortalama puanlarının Türkçe öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerin genel web ($X=28,85$), iletişimsel web ($X=15,09$), web içerik ($X=20,36$), web pedagojik içerik ($X=31,68$) ve web tabanlı öğretime yönelik tutum ($X=24,58$) ortalama puanlarından anlamlı derecede yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf değişkeninin temel etkisinin web pedagojik içerik ($F=4.533$, $p<.05$) ve web tabanlı öğretime yönelik tutum ($F=2.656$, $p<.05$) faktörlerinde istatistiksel açıdan anlamlı olduğu bulunmuştur. Bunun yanında öğrenim görülen sınıf değişkeninin temel etkisinin genel web ($F=1.232$, $p>.05$), iletişimsel web ($F=1.196$, $p>.05$) ve web içerik ($F=2.411$, $p>.05$) faktörlerinde ise istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı bulunmuştur. Web pedagojik içerik ve web tabanlı öğretime yönelik tutum faktörlerindeki farkın hangi sınıftan kaynaklandığını görmek için yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda 3. sınıf ($X=33,95$) ve 4. sınıf ($X=34,04$) öğrencilerinin web pedagojik içerik bilgilerine yönelik öz-yeterlik algılarının 1. sınıf ($X=31,85$) ve 2. sınıf ($X=32,45$) öğrencilerinin algılarından anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur. Web tabanlı öğretime yönelik tutum faktörü puanları arasındaki farkın kaynağı incelendiğinde 3. sınıf ($X=26,23$) ve 4. sınıf ($X=26,02$) öğrencilerinin web tabanlı öğretime yönelik tutumlarının 1. sınıf öğrencilerinin ($X=24,63$) tutumlarından anlamlı derecede yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ve sınıf değişkenlerinin etkileşim etkisinin web içerik ($F=2.950$, $p<.05$) ve web pedagojik içerik ($F=2.972$, $p<.05$) faktörlerinde istatistiksel açıdan anlamlı olduğu bulunmuştur. Bunun yanında öğrenim görülen bölüm ve sınıf değişkenlerinin etkileşim etkisinin genel web ($F=0.159$, $p>.05$), iletişimsel web ($F=1.873$, $p>.05$) ve web tabanlı öğretime yönelik tutum ($F=2.113$, $p>.05$) faktörlerinde ise istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı bulunmuştur. Web içerik ve web pedagojik içerik faktörlerindeki farkın hangi sınıftan kaynaklandığını görmek için Bonferroni çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Bonferroni testi sonuçları Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Web içerik ve web pedagojik içerik bilgisine yönelik öz-yeterlik algılarının öğrenim görülen bölüm ve sınıfa göre değişimi çoklu karşılaştırma testi sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız değişken 1	Bağımsız Değişken 2	Ortalama Fark	SH	p	
Web İçerik	Türkçe 1. sınıf	İngilizce 1. sınıf	-,261	,997	,794	
	Türkçe 2. sınıf	İngilizce 2. sınıf	-2,788*	,809	,001	
	Türkçe 3. sınıf	İngilizce 3. sınıf	-3,167*	,989	,002	
	Türkçe 4. sınıf	İngilizce 4. sınıf	-4,624*	1,175	,000	
	Türkçe 1. sınıf	Türkçe 2. sınıf	2,163	,824	,090	
	Türkçe 1. sınıf	Türkçe 3. sınıf	,861	,824	,297	
	Türkçe 1. sınıf	Türkçe 4. sınıf	1,603	,883	,071	
	Türkçe 2. sınıf	Türkçe 3. sınıf	-1,302	,814	,111	
	Türkçe 2. sınıf	Türkçe 4. sınıf	-,560	,873	,522	
	Türkçe 3. sınıf	Türkçe 4. sınıf	,742	,873	,396	
	İngilizce 1. Sınıf	İngilizce 2. Sınıf	-,364	,986	,712	
	İngilizce 1. Sınıf	İngilizce 3. Sınıf	-2,045	1,138	,073	
	İngilizce 1. Sınıf	İngilizce 4. Sınıf	-2,761*	1,264	,030	
	İngilizce 2. Sınıf	İngilizce 3. Sınıf	-1,682	,986	,089	
	İngilizce 2. Sınıf	İngilizce 4. Sınıf	-2,397*	1,128	,035	
	İngilizce 3. Sınıf	İngilizce 4. Sınıf	-,715	1,264	,572	
	Web Pedagojik İçerik	Türkçe 1. sınıf	İngilizce 1. sınıf	1,387	1,879	,461
		Türkçe 2. sınıf	İngilizce 2. sınıf	-3,760*	1,525	,014
Türkçe 3. sınıf		İngilizce 3. sınıf	-5,429*	1,864	,004	
Türkçe 4. sınıf		İngilizce 4. sınıf	-5,824*	2,214	,009	
Türkçe 1. sınıf		Türkçe 2. sınıf	1,783	1,552	,252	
Türkçe 1. sınıf		Türkçe 3. sınıf	,225	1,552	,885	
Türkçe 1. sınıf		Türkçe 4. sınıf	-,901	1,663	,588	
Türkçe 2. sınıf		Türkçe 3. sınıf	-1,558	1,534	,311	
Türkçe 2. sınıf		Türkçe 4. sınıf	-2,684	1,646	,104	
Türkçe 3. sınıf		Türkçe 4. sınıf	-1,126	1,646	,494	
İngilizce 1. Sınıf		İngilizce 2. sınıf	-3,364	1,857	,071	
İngilizce 1. Sınıf		İngilizce 3. sınıf	-6,591*	2,144	,002	
İngilizce 1. Sınıf		İngilizce 4. sınıf	-8,112*	2,381	,001	
İngilizce 2. Sınıf		İngilizce 3. sınıf	-3,227	1,857	,083	
İngilizce 2. Sınıf		İngilizce 4. sınıf	-4,748*	2,126	,026	
İngilizce 3. Sınıf		İngilizce 4. sınıf	-1,521	2,381	,523	

*.05 düzeyinde anlamlı farklılık vardır.

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan İngilizce öğretmenliği öğrencilerinin web içerik ve web pedagojik içerik bilgisine yönelik öz-yeterlik algılarının 2., 3. ve 4. sınıflardaki düzeyleri Türkçe öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı derecede yüksek olduğu 1. sınıflar arasında ise fark olmadığı görülmüştür. Bununla birlikte Türkçe öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin web içerik ve web pedagojik içerik bilgisine yönelik öz-yeterlik algılarının 1., 2., 3. ve 4. sınıflardaki düzeyleri arasında farklılık olmadığı görülmüştür. Ancak İngilizce öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerin web içerik ve web pedagojik içerik bilgisine yönelik öz-yeterlik algı puanları 4. sınıfta, 1. ve 2. sınıftakilere göre anlamlı derecede yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca İngilizce öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerin web pedagojik içerik bilgisine yönelik öz-yeterlik algı puanları 3. sınıfta, 1. sınıftakilere göre anlamlı derecede yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada İngilizce Bölümü’nde öğrenim gören öğrencilerinin genel web, iletişimsel web, web içerik, web pedagojik içerik öz-yeterliği ve web tabanlı eğitime yönelik tutumlarının Türkçe Bölümü’nde öğrenim gören öğrencilerden istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İnternet teknolojisinin uluslararası bir dil olan İngilizce ile gelişimini devam ettirmesi, yeniliklerin ilk olarak İngilizce olarak duyurulması ve edinilen yeni bilgilerin çoğunlukla İngilizce dilinde olması İngilizce bölümü öğrencilerinin web öz-yeterliğinin daha yüksek olmasını sağladığı söylenebilir. Web içerik incelendiğinde, Google arama motorunda “okuma” kelimesi aratıldığında 11 milyon 800 bin sonuç çıkarken (URL1, 2015), “reading” kelimesi aratıldığında ise 1 milyar 490 milyon sonuç çıkmıştır (URL2, 2015). Bilimsel makaleler alanında kullanılan Google Scholar’da okuma kelimesi aratıldığında 123 bin sonuç gösterilirken (URL3, 2015) reading kelimesi yazıldığında 4 milyon 210 bin sonuç gösterilmektedir (URL4, 2015). Sonuçlara bakıldığında, İngilizce öğretmenliği bölümü okuyan öğrencilerin, Türkçe öğretmenliği bölümü okuyan öğrencilere göre daha geniş bir alandan faydalanabileceği görülmektedir.

İngilizce Bölümü öğrencilerinin web tabanlı eğitime yönelik tutumları Türkçe Bölümü’nde öğrenim gören öğrencilerin tutumlarından daha yüksek çıkmıştır. Bu sonuçla ilgili olarak internet ortamında, eğitim-öğretim için uygulama ve program hazırlama, yayınlama ve sunma gibi faaliyetlerin İngilizce programlar aracılığıyla yapılmasının bir etkisi olduğu vurgulanabilir. İngilizce evrensel bir dil olduğundan çoğu bilgisayar programlarının ve web sitelerinin İngilizce temelli olarak dünyanın kullanımına açılmıştır. Facebook, twitter, instagram gibi sosyal medya sitelerinin yanı sıra eğitim alanında moodle, prezi, ilias, open journal system, camtasia, adobe captivate, hot potatoes, webquest, quizworks, thatquiz, animato, quibblo, edmodo, proprofs, google forms gibi sitelerde İngilizce dil desteği bulunmaktadır. Bu bilgisayar uygulamalarının veya web sitelerinin bir kısmında sonradan Türkçe dil desteği sağlanırken bir kısmında ise henüz Türkçe dil desteği bulunmamaktadır. Bu program ve web sitelerini, İngilizce Öğretmenliği Bölümü’nde öğrenim görenlerin kullanması, Türkçe Öğretmenliği Bölümü’nde öğrenim görenlere göre daha kolaydır.

İnternette İngilizce eğitim alma ve verme olanaklarının Türkçeye göre daha fazla olduğu söylenebilir. Google arama motorunda “kavram öğretimi” yazıldığında 323 bin konu ile ilgili sonuç çıkarken (URL5, 2015), “concept teaching” yazıldığında 397 milyon sonuç çıkmıştır (URL6, 2015). İngilizce öğretmenliği bölümü öğrencileri internet ortamında eğitim alma ve verme ile ilgili daha geniş bir alana sahip olup daha fazla örneğe ulaşabilirken bu durum Türkçe öğretmenliği bölümündeki öğrenciler için daha kısıtlıdır. Bu da İngilizce bölümü öğrencilerinin web tabanlı eğitime yönelik tutumlarına olumlu etki ettiği söylenebilir.

İngilizce Öğretmenliği Bölümü’nde okuyan öğrenciler ile Türkçe Öğretmenliği Bölümü’nde okuyan öğrencilerinin webe yönelik öz yeterlikleri aralarında fark olmasının sebebi ise bölümlerin ders programlarından kaynaklandığı söylenebilir. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü’nün ders programı incelendiğinde “BTE 202 Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, ENF 201 Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı ve ELT415 Yabancı Dil Öğrt. Materyal İnceleme ve Geliştirme” derslerinin verildiği görülmektedir (URL7, 2015). Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü’nün ders programına bakıldığında ise “ENF 201 Temel Bilgi Teknolojisi kullanımı ve BTE 210 Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” derslerinin olduğu görülmektedir

(URL8, 2015). İngilizce öğretmenliği bölümü ders programında Türkçe bölümünden farklı olarak “ELT415 Yabancı Dil Öğretimi Materyal İnceleme ve Geliştirme” dersi bulunmaktadır. İngilizce Öğretmenliği Bölümü öğrencilerine teknoloji alanındaki gelişmelerin İngilizce uygulamaları, ayrı bir derste tanıtılması, öğretilmesi ve uygulanması öğrencilerin web pedagojik içerik bilgilerini arttırdığı söylenebilir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflara göre web pedagojik içerik ve web tabanlı öğretime yönelik tutumlarında farklılık tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınıfları ilerledikçe web pedagojik içerik ve web tabanlı öğretime yönelik tutumlarında artış görülmüştür. Öğrenim görülen sınıflara göre genel web, iletişimsel web ve web içerik tutumlarında fark görülmemiştir. 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin web pedagojik algılarının 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin algılarından yüksek olduğu belirlenmiştir. 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin web tabanlı öğretime yönelik tutumlarının 1. sınıf öğrencilerinin tutumlarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenim gören 1. ve 2. sınıf öğrencileri 1-4. dönemlerdeki ders planlarında daha genel dersler bulunmaktadır. Pedagojik ve alana özgü derslerin ise 5-8. dönemlerde verildiği görülmüştür. Buna bağlı olarak da sınıf düzeyi arttıkça bilgi birikiminin de artmasından dolayı 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin web tabanlı öğretime yönelik tutumlarının daha yüksek çıkması beklenebilir.

Araştırmaya katılan İngilizce Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin web içerik ve web pedagojik içerik bilgilerine yönelik öz-yeterlik algılarının 2., 3. ve 4. sınıflardaki düzeyleri, Türkçe öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerden daha fazla olduğu; fakat 1. sınıflar arasında fark olmadığı görülmüştür (Kavanoz, Yüksel, & Özcan, 2015). Türkçe öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerin web içerik ve web pedagojik bilgilerine yönelik öz-yeterlik algılarının 1., 2., 3. ve 4. sınıf düzeyleri arasında farklı çıkmazken, İngilizce öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin web içerik ve web pedagojik içerik bilgilerine yönelik öz-yeterlik algıları 4. sınıfta, 1. ve 2. sınıftakilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca İngilizce öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerin web pedagojik içerik bilgilerine yönelik öz-yeterlik algı puanları 3. sınıfta, 1. sınıftakilere göre daha yüksek olduğu da saptanmıştır. Buna bağlı olarak da web ortamında İngilizce kaynakların çoğunlukta olması, eğitim-öğretim için kullanılacak program ve materyallerin ağırlıklı olarak İngilizce olması ve İngilizce Öğretmenliği Bölümü’nde Türkçe Öğretmenliği Bölümü’nden farklı olarak ELT415 Yabancı Dil Öğrt. Materyal İnceleme ve Geliştirme dersinin olması sebebiyle İngilizce öğretmenliği bölümü öğrencilerinin Türkçe öğretmenliği bölümü öğrencilerine göre web içerik ve web pedagojik içerik bilgilerine yönelik öz-yeterlik algılarının daha yüksek olduğu söylenebilir.

Türkçe Öğretmenliği Bölümü Programı’na, İngilizce Öğretmenliğindeki benzer ana dilde materyal inceleme ve geliştirme gibi bir dersin eklenmesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin teknolojiyi eğitime entegre etmeleri konusunda yardımcı olabilir. Ayrıca internet ortamında Türkçenin öğretime yönelik sınırlı sayıda program olmasından dolayı, disiplinler arası bir çalışma veya alan disiplini gözetiminde Türkçe tabanlı programlar geliştirilebilir ve bu programlar derslerde kullanılarak webe yönelik öz-yeterlik algılarının arttırılması planlanabilir.

KAYNAKÇA

- Akgün, F. (2013) Öğretmen adaylarının web pedagojik içerik bilgileri ile öğretmen öz-yeterlik algıları ile ilişkisi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (1), 48-58.
- Arabacıoğlu, T., & Dursun, F. (2015). Öğretmen adaylarının web pedagojik içerik bilgisi algı düzeylerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (1), 197-210.
- Erişti, S. D., Şişman, E., & Yıldırım, Y. (2008). İlköğretim branş öğretmenlerinin web destekli öğretim ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Elementary Education Online*, 7(2), 384-400.
- Gömleksiz, M. N. & Erten, P. (2013). Öğretmen adaylarının webbe özgü öz-yeterlik algıları. *Elementary Education Online*, 12 (2), 479-497.
- Gömleksiz, M. N., & Fidan, E. K. (2011). Pedagojik formasyon programı öğrencilerinin web pedagojik içerik bilgisine ilişkin öz-yeterlik algı düzeyleri. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6 (4), 593-620.
- Gülten, D. Ç. (2013). Preservice mathematics teachers' views on distance education and their web pedagogical content knowledge. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 14(1), 126-139.
- Hiğde, E., Uçar, M. B., & Demir, C. (2014). The investigation of self-efficacy of pre-service science teachers and pre-service physics teachers towards web pedagogical content knowledge regarding internet use habits. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 116, 3395–3399.
- Horzum, M. B. (2011). Web pedagojik içerik bilgisi ölçeği'nin türkçeye uyarlaması. *Elementary Education Online*, 10(1), 257-272.
- Horzum, M. B. (2012). The effect of web based instruction on students' web pedagogical content knowledge, course achievement and general course satisfaction. *Çukurova University Faculty of Education Journal*, 41(1), 25-40.
- Horzum, M. B. (2013). An investigation of pre-service teachers' web pedagogical content knowledge with respect to department and gender. *Journal of Teaching and Education*, 2(3), 161–167.
- Horzum, M. B., & Güngören, Ö. C. (2012). A model for beliefs, tool acceptance levels and web pedagogical content knowledge of science and technology preservice teachers towards web based instruction. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 13(3), 50-69.
- Kavanoz, S., Yüksel, H. G., & Özcan, E. (2015). Pre-service teachers' self-efficacy perceptions on web pedagogical content knowledge. *Computers & Education* 85, 94-101.
- Koehler, M. J., & Mishra, P. (2005). Teachers learning technology by design. *Journal of Computing in Teacher Education*, 21(3), 94–102.
- Koehler, M. J., & Mishra, P. (2009). What is technological pedagogical content knowledge. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 9(1).
- Koehler, M.J., Mishra, P., & W. Cain. (2013). What is technological pedagogical content knowledge (TPACK). *Journal of Education* 193(3), 13-19.
- Lee, M.H. & Tsai, C.C. (2010). Exploring teachers' perceived self efficacy and technological pedagogical content knowledge with respect to educational use of the world wide web. *Instructional Science: An International Journal of the Learning Sciences*, 38(1), 1-21.
- Lee, M. H., Tsai, C. C., & Chang, C. Y. (2008). Exploring teachers' self-efficacy toward the web pedagogical content knowledge in Taiwan. *Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association New York City, March 24–28, 2008.*

Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. *The Teachers College Record*, 108(6), 1017–1054.

Öztürk, E., & Horzum, M. B. (2011). Teknolojik pedagojik içerik bilgisi ölçeğinin Türkçeye uyarlaması. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 255-278.

Shulman, L. S. (1986). Those who understand: Knowledge growth in teaching. *Educational Researcher*, 15(2), 4-14.

Shulman, L. S. (1987). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. *Harvard Educational Review*, 57(1), 1-22.

URL1:

https://www.google.com.tr/?gfe_rd=cr&ei=WYxsVojaOMmz8wf14paYBw#safe=strict&q=okuma accessed 12.12.2016.

URL2:

https://www.google.com.tr/?gfe_rd=cr&ei=WYxsVojaOMmz8wf14paYBw#safe=strict&q=reading accessed 12.12.2016.

URL3: <https://scholar.google.com.tr/scholar?hl=tr&q=okuma&btnG=&lr=> accessed 14.12.2016.

URL4: https://scholar.google.com.tr/scholar?q=reading&btnG=&hl=tr&as_sdt=0%2C5 accessed 14.12.2016.

URL5: <https://www.google.com.tr/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=kavram+%C3%B6%C4%9Fretimi> accessed 15.04.2016.

URL6: <https://www.google.com.tr/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=concept+teaching> accessed 15.04.2016.

URL7:

<http://ebs.sakarya.edu.tr/?upage=fak&page=bol&f=117&b=1084&ch=1&yil=2015&lang=en> accessed 14.12.2016.

URL8:

<http://ebs.sakarya.edu.tr/?upage=fak&page=bol&f=117&b=932&ch=1&yil=2015&lang=en> accessed 14.12.2016.

Atıf için:

Aydin, F., Eroğlu, A., & Horzum, M. B. (2017). Türkçe ve İngilizce öğretmenliği bölümü öğrencilerinin web pedagojik içerik bilgilerinin karşılaştırılması. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi - Journal of Educational Sciences Research*, 7(1), 79-90. <http://ebad-jesr.com/>